

Celem projektu jest opracowanie materiałów archeologicznych pochodzących z badań profesora Waldemara Chmielewskiego, prowadzonych na Dolinie Sąspowskiej w latach 1967-1995. Analizie poddane zostaną niepublikowane i nieopracowane dotąd źródła archeologiczne, faunistyczne i antropologiczne pozyskane w trakcie badań wykopaliskowych kilkunastu jaskiń i schronisk skalnych. Profesor Chmielewski przez przeszło 30 lat prowadził badania w jaskiniach Doliny Sąspowskiej i ostatecznie przebadał wszystkie stanowiska tego typu na tym terenie. Niestety jeszcze przed ich opracowaniem i publikacją, materiały zaginęły, co uniemożliwiło profesorowi Chmielewskiemu ich analizę.

Dwa lata temu podczas pełnej inwentaryzacji magazynów Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego odnaleziono zaginione materiały zabytkowe. Łącznie możliwa jest obecnie analiza i opracowanie materiałów z 12 stanowisk jaskiniowych kopanych przez profesora Chmielewskiego i nigdy przez niego nie publikowanych.

Nieopublikowane badania wykopaliskowe stanowią realną utratę wiedzy, która nie może zostać zdobyta po raz kolejny, szczególnie w przypadku stanowisk jaskiniowych, gdzie badania obejmują często całość lub większą część osadów jaskini. Biorąc pod uwagę wartość, jaką stanowią źródła archeologiczne, wydaje się być szczególnie ważnym dążeniem do pełnego opracowania i publikacji wszystkich niepublikowanych wcześniej materiałów zabytkowych oraz dokumentacji z badań wykopaliskowych. Niniejszy projekt wychodzi na przeciw tym problemom i zakłada opracowanie oraz pełne udostępnienie środowisku naukowemu niepublikowanych dotąd materiałów z badań wykopaliskowych.

Niepublikowane materiały z badań profesora Waldemara Chmielewskiego wymagają nie tylko upowszechnienia w formie publikacji, ale w pierwszej kolejności naukowego opracowania według współczesnych standardów. Bogactwo zgromadzonych przez prof. Chmielewskiego materiałów zabytkowych, a przede wszystkim bogata i szczegółowa dokumentacja z prac wykopaliskowych, stwarzają unikalną możliwość wdrożenia na szeroką skalę nowoczesnych metod badawczych.

Integralną częścią projektu będą analizy paleośrodowiskowe. W ich skład wejdzie opracowanie kopalnych szczątków fauny oraz analizy geologiczne osadów jaskiniowych. W ramach projektu przeprowadzone zostaną także weryfikacyjne badania sondażowe na wybranych stanowiskach, których celem będzie pobranie próbek do datowania osadów przy użyciu współczesnych metod chronometrycznych.

Wyniki analiz cząstkowych archeologicznych, paleontologicznych i geologicznych będą stanowić podstawę do dalszych analiz o charakterze porównawczym i interpretacyjnym. W dalszej perspektywie będą stanowić punkt wyjścia do rozważań nad zmieniającymi się w czasie sposobami użytkowania jaskiń i schronisk skalnych w poszczególnych okresach dziejów.

Podstawą projektu są archiwalne źródła archeologiczne, będące jednocześnie materiałem badawczym o pierwszorzędym znaczeniu dla polskiej archeologii pradziejowej, paleontologii a także geologii plejstocenu i holocenu. Stanowią one zwarty przestrzennie zbiór śladów działalności ludzkiej od momentu pojawienia się na tym terenie pierwszych paleolitycznych łowców-zbieraczy, poprzez okres rozwoju kultur rolniczych, po kształtowanie się państwowości polskiej i czasy nowożytne. Opracowanie i publikacja archiwalnych materiałów pozwoli na włączenie tych źródeł w obieg naukowy, jak również w historię i dziedzictwo kulturowe regionu i całego kraju.

Wyniki projektu w odniesieniu do wszystkich analizowanych stanowisk zostaną opublikowane w całości postaci monografii książkowej. Wyniki projektu posłużą także do opracowania ścieżki dydaktycznej po Dolinie Sąspowskiej.